

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران
دبیرستان غیر دولتی موحّد

امتحانات
دبیرستان غیر دولتی موحّد

نام و نام خانوادگی :	امتحانات نوبت دوم	نام دبیر : آقای موسوی
پایه : دهم انسانی	علوم و فنون ادبی ۱	تاریخ امتحان : ۱۴۰۲/۰۳/۰۶
کلاس :		زمان پاسخگویی : ۷۵ دقیقه

ردیف	سؤالات	بارم												
الف) تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)														
۱	<p><u>درست</u> یا <u>نادرست</u> بودن عبارات زیر را مشخص کنید.</p> <p>الف) تحول روحی رودکی باعث تحول بزرگی در سبک شعر فارسی شد.</p> <p>ب) درخت آسوریک و یادگار زبیران ، هر دو اصل پهلوی دارند.</p>	۰/۵												
۲	<p>عبارت های زیر را با واژه های مناسب کامل کنید .</p> <p>تحولی که ..... و ..... در غزل ایجاد کردند، باعث شد که در قرن هفتم، شاعران بزرگی تحو در غزل ظهور کنند و این نوع از شعر فارسی را به اوج برسانند.</p>	۰/۵												
۳	<p>در جدول زیر برای هر شاخه نثر دو ویژگی بنویسید.</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>ردیف</th> <th>دو شاخه نثر دوره اول</th> <th>ویژگی اول</th> <th>ویژگی دوم</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱</td> <td>نثر دوره غزنوی - سلجوقی</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>۲</td> <td>نثر دوره سامانی</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	ردیف	دو شاخه نثر دوره اول	ویژگی اول	ویژگی دوم	۱	نثر دوره غزنوی - سلجوقی			۲	نثر دوره سامانی			۱
ردیف	دو شاخه نثر دوره اول	ویژگی اول	ویژگی دوم											
۱	نثر دوره غزنوی - سلجوقی													
۲	نثر دوره سامانی													
۴	<p>با توجه به ویژگی های شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم ، یک جمله نادرست در عبارت زیر بیابید و بنویسید.</p> <p>شاعر می گوشت تا فکر و خیال خود را همانگونه که به خاطرش می رسد، بیان کند. شاعران این عصر، بیشتر به حقایق درونی خود نظر داشتند و مفاهیم ذهنی آنان از قلمرو تعالیم کلی اخلاقی فراتر نمی رفت. آوردن ترکیب های تازه، استعاره های دلپذیر، تشبیهات گوناگون و به کارگیری انواع توصیف از خصیصه های دیگر شعر این دوره است.</p>	۰/۵												
۵	<p>هریک از عبارت های زیر درباره کدام اثر است؟</p> <p>الف) ترجمه کتاب تاریخ الرسل و الملوک که در آن اطلاعات دیگری راجع به تاریخ گذشته ایران نیز افزوده شده است.</p> <p>ب) نمونه ای از نثر موزون که تحت تاثیر خواجه عبدالله انصاری نوشته شده است.</p>	۰/۵												
۶	<p>دلایل گرایش نویسندگان به فارسی نویسی در سده های پنجم و ششم چیست ؟</p>	۱												
ب) موسیقی شعر (۶ نمره)														
۷	<p>در واژه های زیر، تعیین کنید حرف «و»، در کدام یک، «مصوت» و در کدام یک «صامت» است.</p> <p>توانایی:</p> <p>دورانیشی:</p>	۰/۵												
ادامه سؤالات در صفحه دوم														

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران
دبیرستان غیر دولتی موحّد

امتحانات
دبیرستان غیر دولتی موحّد

نام و نام خانوادگی : پایه : دهم انسانی کلاس :	امتحانات نوبت دوم علوم و فنون ادبی ۱	نام دبیر : آقای موسوی تاریخ امتحان : ۱۴۰۲/۰۳/۰۶ زمان پاسخگویی : ۷۵ دقیقه
---	---	--

صفحه دوم													
۰/۵	با توجه به علامت های نوشته شده، دو واژه را که در آن ها حذف همزه رخ داده است مشخص کنید . باد آورده (U - - -) گل اندام (U - - -) دل انگیز (U - - U) پیام آور (- - U - U)												
۰/۵	واژه زیر را یک بار با همزه و یک بار با حذف همزه تقطیع کنید و علامت های هر هجا را بنویسید. ضرب آهنگ :												
۱	واژه مناسب هر مورد ستون ۱ را از ستون ۲ بیابید و به آن وصل کنید . (در ستون ۲ یک مورد اضافه است) <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>ستون ۱</th> <th>ستون ۲</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>○ مقدار آوایی که دهان با یک بار باز شدن ادا می کند</td> <td>○ وزن</td> </tr> <tr> <td>○ قطعه قطعه کردن شعر به هجاها و ارکان عروضی</td> <td>○ روی</td> </tr> <tr> <td>○ آخرین حرف اصلی کلمه قافیه</td> <td>○ تقطیع</td> </tr> <tr> <td>○ ادراکی که از احساس نظم حاصل می شود</td> <td>○ هجا</td> </tr> <tr> <td></td> <td>○ واج</td> </tr> </tbody> </table>	ستون ۱	ستون ۲	○ مقدار آوایی که دهان با یک بار باز شدن ادا می کند	○ وزن	○ قطعه قطعه کردن شعر به هجاها و ارکان عروضی	○ روی	○ آخرین حرف اصلی کلمه قافیه	○ تقطیع	○ ادراکی که از احساس نظم حاصل می شود	○ هجا		○ واج
ستون ۱	ستون ۲												
○ مقدار آوایی که دهان با یک بار باز شدن ادا می کند	○ وزن												
○ قطعه قطعه کردن شعر به هجاها و ارکان عروضی	○ روی												
○ آخرین حرف اصلی کلمه قافیه	○ تقطیع												
○ ادراکی که از احساس نظم حاصل می شود	○ هجا												
	○ واج												
۱/۵	بیت زیر را تقطیع کنید و هجاها و نشانه های هجایی آن ها را در جدول قرار دهید . هر که شیرینی فروشد مشتری بر وی بجوشد یا مگس را پر ببندد یا غسل را سر بپوشد												
۱۱	<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>مصراع اول</td> <td></td> </tr> <tr> <td>مصراع دوم</td> <td></td> </tr> <tr> <td>نشانه های هجایی</td> <td></td> </tr> </table>	مصراع اول		مصراع دوم		نشانه های هجایی							
مصراع اول													
مصراع دوم													
نشانه های هجایی													

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران
دبیرستان غیر دولتی موحّد

امتحانات
دبیرستان غیر دولتی موحّد

نام و نام خانوادگی :	امتحانات نوبت دوم	نام دبیر : آقای موسوی
پایه : دهم انسانی	علوم و فنون ادبی ۱	تاریخ امتحان : ۱۴۰۲/۰۳/۰۶
کلاس :		زمان پاسخگویی : ۷۵ دقیقه

صفحة سوم		
۲	در هریک از موارد زیر یک جناس بیابید و نوع آن را تعیین نمایید. الف) برادر که دریند خویش است نه برادر نه خویش است. ب) ای مهر تو در دل ها . وی مهر تو بر لب ها ج) یاد یار مهربان آید همی د) سایه بالای آن سرو از سر من کم میاد ز آن که بر من رحمتی از عالم بالاست آن	۱۲
۱	در بیت زیر موازنه به کار رفته است یا ترصیع؟ با ذکر دلیل توضیح دهید. ای منور به تو نجوم جمال ای مقرر به تو رسوم کمال	۱۳
ت) تحلیل متن (۴ نمره)		
۱	در سروده زیر، با توجه به قلمرو ادبی، به هریک از موارد خواسته شده پاسخ دهید. «هرکه زین گلشن، لپی خندان تر از گل بایدش هر که می خواهد که از سنجیده گفتاران شود صبر بر جور فلک کن تا بر آبی روسفید الف) یک کنایه بیابید و مفهوم آن را بنویسید . ب) یک تشبیه بیابید و مشبه و مشبه به آن را تعیین کنید. خاطری فارغ ز عالم چون توکل بایدش بر زبان، بند گرانی از تأمل بایدش دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدش»	۱۴
۱	درباره تفاوت عواطف و حس و حال حاکم بر فضای دو بیت زیر توضیح دهید. الف) ای نفس خرم باد صبا ب) زین درد، خون گریست سپهر و ستاره هم از بر یار آمده ای مرحبا خون گشت، قلب لعل و دل سنگ خاره هم	۱۵
۱/۵	با توجه به شعر زیر، به پرسش ها پاسخ دهید. الا یا خیمگی خیمه فروهل تیره زن بزد، طبل نخستین الف) یکی از ویژگی های زبانی شعر را بنویسید. ب) واژه های قافیه بیت اول را مشخص کنید. پ) لحن شعر چگونه است؟ که پیشاهنگ، بیرون شد ز منزل شتربانان همی بندند محمل	۱۶
۰/۵	متن زیر را از نظر ادبی بررسی کنید و بارزترین آرایه آن را نشان دهید. «ای کریمی که بخشنده عطایی و ای حکیمی که پوشنده خطایی و ای صمدی که از ادراک خلق جدایی و ای احدی که در ذات و صفات بی همتایی ... «خواجه عبدالله انصاری	۱۷
۲۰	بیروز و سربلند باشید.	

* پاسخ نامہ علوم و فنون (۱) *

الف - تاریخ ادبیات و سبک شناسی: (۴ غزوه)

۱) الف) نادریت   ب) نادریت

۲) سنائی - انوری

۳) ۱) اطناب - محفل و استہوار بہ کامیات و اجادیت - حذف افعال

بہ قرینہ - افزائش لغات عربی (۲ مورد)

۲) ایجاز - کوتاہی جملات - بھلری کمر از لغات عربی - افزائش

سنندہ لارجم - لغات کم کاربرد فارسی - تکرار فعل یا اسم (۲ مورد)

۴) شاعران ابنِ مصر و بُہر بہ حقائقِ روی خود نظر داشتند. (جلد نادریت)

۵) الف - تاریخ بلخی   ب - کشف الاسرار و عذرة الاسرار

۶) اگر اسس مسائل در حلیہ عالیہ و ادبیات بہ دربار
؟ لشکر کشی و فتوحات غزنویان   ۳ توسعه مدارس و مراکز تعلیم

ب - موسیقی شعر: (۱ غزوه)

دورانِ سنی ← مصوت

۷) توانائی ← حساست

۸) بدد آوردہ (---۷) / دل انگیز (۷- -۷)

(۹) با حروف هززه ← ضرب با / هزل / بدون حروف هززه ← ضرب / ا / هزل
 - - - / - - - / - - -

(۱۰) (۱) حجاب (۲) تقطیع (۳) حرف روی (۴) وزن

حَرَكِ شِ رِ یا مَ گس را - - - U -	نِ فِ رِ بِر بِ لَی دِ - - - U -	مَش تَ رِ یا عَ سَل را - - - U -	بِرِ وِ سَر بِ لَی - - - U -
--	--	--	------------------------------------

(۱۲) الف) خُونِ ، خُونِ ← حَباسِ هَسَانِ (نَافِ)
 ب) مِهْر ، مِهْر ← حَباسِ نَافِ هَسَانِ حَرَكِ
 ج) یَاد ، یَار ← حَباسِ نَافِ هَسَانِ اصْلَ حِ
 د) سَر ، سَر ← حَباسِ نَافِ هَسَانِ اقْرَاضِ

(۱۳) تَر صِیغ ، زِیرا نَافِ واژِه نَافِ رِیَ رِوِیَ دِوِیَ بِلِیَ سِیغِ مِتَوَازِیِ دَارِند .

(۱۴) الف - بِنَدِ زَبانِ بَسَنِ ← کَنَدِ از سَلَوَتِ و کَمِ حَرَفِ (ایمورد کَنَدِ)
 رِوِ سَفِیدِ بَر کَمَدِ ← کَنَدِ از سَر بِلِیَ و سَر اقْرَازِ بَورِ
 ب) لَب ← مَشِیَ / حَل ← مَشِیَ

۱۵ الف - شادى عاشق از تمام رسانى با دصبا از جانب معشوق
ب - بيان نعم و انوره و همت كبريه و زارى در حيران و دورى از معشوق

۱۶ الف - چو كبري بباير از لغات عربى
ب - فروهل ، منزل
پ - كهن كوفته با چاشنى هشتاد

۱۷ اين متن ، بخشى از مناقبات نامه خواجه عبدالله انصارى به نشر موزون (كهنلى)
است و بازرينى كار را به اين متن ، كارتد انوار « سبع » عمده است .